

Sisällysluettelo

1. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN SÄÄNNÖT	2
1.1. KOKEEN TARKOITUS	2
1.2. TAPAHTUMANTYYPPI	2
1.3. OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN SEKÄ KOELUOKKA	2
1.4. JÄÄVIYDET	3
1.5. YLEINEN KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS	3
1.6. KOKEEN YLITUOMARI	3
1.7. MUUT TUOMARIT	3
1.8. KOELUOKAT JA KÄSITTEET	4
1.9. KOIRAN LOUKKAANTUMINEN	4
1.10. VASTUUKYSYMYKSET	4
1.11. KOESUORITUKSEN ARVOSTELU	5
1.12. KOKEEN TULOKSET	5
1.13. VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET	5
1.14. VALIOARVONVAATIMUKSET (FI JVA)	6
1.15. ERILLISOHJEET	6
1.16. PAKOTTAVAT SYYT	6
1.17. MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN JA OHJEISIIN	6
2. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE	7
2.1. JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN	7
2.2. KOKEEN ANOMINEN	7
2.3. ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POIS JÄÄMINEN	7
2.4. KOKEEN TULOKSET	8
2.5. YLEISTÄ	8
2.6. KOKEIDEN JÄRJESTÄMINEN	8
2.7. JÄLJEN SIOITTAMINEN MAASTOON	9
2.8. VÄLINEET JA JÄLJEN MERKITSEMINEN	10
2.9. KAATO	10
2.10. YLEISTÄ JÄLJESTÄ	11
2.11. AVOIMEN LUOKAN (AVO) JÄLKI	12
2.12. VOITTAJALUOKAN (VOI) JÄLKI	13
2.13. JÄLKIEN ARPOMINEN	14
2.14. KOESUORITUS	14
3. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN ARVOSTELUOHJEET JA OHJEET ARVOSTELEVALLE TUOMARILLE	16
3.1. ARVOSTELUOHJEET	16
3.2. YLITUOMARIN TEHTÄVÄT JA VELVOLLISUUDET	21
4. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN OHJE YLITUOMARIKOULUTUKSESTA	24
5. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN SUOMENMESTARUUSKOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE (SM-KOE)	26
5.1. SM-KOKEEN JÄRJESTÄMINEN	26
5.2. KOKEEN AJANKOHTA	26
5.3. KOIRIEN VALINTA KARSINTAKOKEESEEN	26
5.4. KOIRIEN VALINTA FINAALIKOKEESEEN	26
5.5. SM-KOKEEN TUOMARIT	27
5.6. KOKEEN TALOUS	27
6. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN TOIMINTAOHJEET JÄRJESTÄJILLE	28
6.1. VASTAAVA KOETOIMITSIJA	28
6.2. JÄLJEN OPAS	28
6.3. KOIRANOHAJAAJA	29

1. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN SÄÄNNÖT

Hyväksytyt Kennelliitossa xx.xx.202x, voimassa 1.1.202X alkaen

Osallistuessaan kokeeseen koiran omistaja, ohjaaja, haltija tai muu henkilö sitoutuu noudattamaan näitä sääntöjä ja näihin sääntöihin liittyviä ohjeita, sekä Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita.

Näiden sääntöjen lisäksi noudatetaan Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita (Liitevihko), lajikohtaiset järjestämishjeet ja liitteet.

1.1. KOKEEN TARKOITUS

Metsästyskoirien jäljestämiskokeen tarkoituksena on selvittää koiran kyky seurata haavoittuneen riistaeläimen verijälkeä.

1.2. TAPAHTUMANTYYPPI

Kokeet ovat joko

- 1) yleisiä tai
- 2) yhdistysten jäsentenvälisiä

Lisäksi on kokeita, joista määrätään erillisellä kennelpiirin tai Kennelliiton vahvistamalla ohjeella.

1.3. OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN SEKÄ KOELUOKKA

Vastaava koetoimitsija tai ylituomari tarkastaa koiran osallistumisoikeuden. Ylituomari vastaa tarkastuksesta.

Kokeisiin saavat osallistua Kennelliiton rekisteröinti-, rokotus- ja tunnistusmerkintävaatimukset täyttävät vähintään yhdeksän (9) kuukauden ikäiset puhtasrotuiset koirat, jotka on rekisteröity Kennelliiton rotukoirarekisteriin.

Kokeeseen ei saa osallistua:

- sairas, loukkaantunut tai vammautunut koira
- kiimainen narttu, ei saa tuoda koepaikalle
- narttu 30 vrk ennen arvioitua synnytystä (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 75 vrk synnytyksen jälkeen
- koira, joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia
- koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille
- koira tai ohjaaja, jolle Kennelliitto on asettanut osallistumiskiellon.

Kokeen järjestäjällä on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärää kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton ohjeiden mukaisesti.

Koira, joka on saavuttanut Suomessa MEJÄ-kokeesta vähintään kahdelta eri tuomarilta kaksi kertaa avoimen luokan ensimmäisen palkinnon (AVO1), siirtyy voittajaluokkaan. Halutessaan koira voi osallistua avoimen luokan kokeisiin sen kalenterivuoden loppuun, jolloin on saavuttanut toisen AVO1 –tuloksen. Osallistuttuaan voittajaluokkaan, koiralla ei ole enää oikeutta osallistua avoimeen luokkaan.

FCI:n tunnustaman maan kenneljärjestössä rekisteröity FCI:n hyväksymien rotujen koira ja Pohjoismaisen Kennelunionin PKU:n hyväksymien rotujen koira saa osallistua Kennelliiton alaisiin kokeisiin.

Koira osallistuu Suomessa suoraan koemuodon voittajaluokkaan (VOI-luokka), jos MEJÄ-kokeeseen ilmoitettavalla koiralla on jäljestämisvalionarvo (JVA) vastaavasta koemuodosta Tanskasta, Norjasta tai Ruotsista ja se on näkyvässä Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä tai tästä toimitetaan valionarvotodistus ilmoittautumisen yhteydessä.

1.4. JÄÄVIYDET

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen jääviyssääntö.

1.5. YLEINEN KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen sääntö.

Järjestävä yhdistys voi perua kokeen, jos koetta ei voida järjestää sääntöjen edellyttämällä tavalla. Koetoimikunnan on hyvissä ajoin keskusteltava tilanteesta kokeeseen nimetyn ylituomarin kanssa.

1.6. KOKEEN YLITUOMARI

Kokeen ylituomarin on oltava Kennelliiton päteväimä metsästyskoirien jäljestämiskokeen (MEJÄ) ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus. Ylituomarin on oltava Kennelliiton jäsen.

1.7. MUUT TUOMARIT

Kokeessa arvosteleavan tuomarin on oltava Kennelliiton päteväimä metsästyskoirien jäljestämiskokeen ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus. Tuomarin on oltava Kennelliiton jäsen.

Kokeessa arvosteleavan ulkomaisen tuomarin on oltava FCI:n jäsenjärjestön päteväimä ja hänen kotimaansa kennelliiton hyväksymä metsästyskoirien jäljestämiskokeen tuomari, jolla on vastaavan ulkomaisen koemuodon arvostelu-oikeus voimassa. Koetoimikunnan on tarkistettava ulkomaisen tuomarin arvostelu-oikeus ja toimitettava siitä todistus Kennelliittoon ennen koetapahtumaa kulloinkin voimassa olevan Kennelliiton ohjeen mukaisesti.

Ulkomainen tuomari on perehdytettävä sääntöihin sekä arvosteluperusteisiin viimeistään ennen

kokeen ylituomarin puhuttelua. Perehdytyksestä vastaa kokeen ylituomari tai hänen valtuuttamansa toinen MEJÄ kokeen ylituomari.

1.8. KOELUOKAT JA KÄSITTEET

Koeluokat

Kokeesta käytetään lyhennystä MEJÄ. Kokeissa on kaksi luokkaa, avoin luokka (AVO) ja voittajaluokka (VOI).

Suoritukseen liittyviä käsitteitä

Koiran omistaja/ohjaaja keskeyttää koesuorituksen, kirjataan koeselostus, lopputulos – (viiva) ja loppupisteet 0 (nolla)	Keskeytti
Tuomari keskeyttää koesuorituksen, kirjataan koeselostus, lopputulos 0 (nolla) ja loppupisteet 0 (nolla)	Keskeytettiin

1.9. KOIRAN LOUKKAANTUMINEN

Koiran loukkaantuessa on sen koesuoritus keskeytettävä ohjaajan tai tuomarin toimesta. Koesuorituksesta annetaan sanallinen arvostelu keskeytykseen asti.

1.10. VASTUUKYSYMYKSET

Ilmoittautuessaan kokeeseen koiranomistaja ja -ohjaaja hyväksyy tämän sääntökohdan. Koiranohjaaja vastaa koiran kokeen aikana aiheuttamista ja sille aiheutuneista vahingoista. Kokeen tuomarit ja koetoimikunta eivät vastaa koirien tai ohjaajien muille aiheuttamista tai niille aiheutuneista vahingoista.

1.11. KOESUORITUKSEN ARVOSTELU

Kaikkien koirien koesuoritukset arvostellaan rodusta riippumatta samoin arvosteluperustein, jotka on määritelty arvosteluohjeessa.

Arvosteluperusteet

Tuomarin on arvostelussaan otettava huomioon koiran koko koesuoritus.

	AVO	VOI
Lähtö	0 - 1	0 - 2
Jäljestämishalukkuus	0 - 9	0 - 9
Jäljestämisvarmuus	0 - 9	0 - 9
Työskentelyn etenevyys	0 - 9	0 - 9
Makaukset	0 - 3	0 - 5
Kulma	0 - 4	0 - 2
VOI-katkokulma		0 - 6
AVO-katko	0 - 3	
Kaato	0 - 2	0 - 2
Kokonaissuoritus	0 - 6	0 - 6
Yhteensä:	0 - 46	0 - 50

Pistemäärän ollessa kaato osa-arvostelussa 0 koiraa ei palkita. Pistemäärän ollessa jossakin muussa osa-arvostelussa 0 koiraa ei voida palkita ensimmäisellä palkinnolla.

Palkintoon oikeuttavat pisteet:

Palkintosija	AVO-luokka	VOI-luokka
Ensimmäinen (1.) palkinto	37 - 46 pistettä	41 - 50 pistettä
Toinen (2.) palkinto	27 - 36 pistettä	31 - 40 pistettä
Kolmas (3.) palkinto	17 - 26 pistettä	21 - 30 pistettä

Koesuoritus arvostellaan lähdöstä kaadolle sanallisesti ja pistein. Mikäli koesuorituksesta tulee nolla tai viiva, arvostellaan pelkästään sanallisesti.

1.12. KOKEEN TULOKSET

Tulokset tarkastetaan ja hyväksytään Kennelliiton voimassa olevan ohjeen mukaisesti.

1.13. VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET

Kulloinkin voimassa olevan yleisen valitusmenettelyn mukaisesti.

1.14. VALIOARVONVAATIMUKSET (FI JVA)

Kennelliiton voimassa olevan valioarvosäännön mukaisesti.

1.15. ERILLISOHJEET

- Metsästyskoirien jäljestämiskokeen järjestämisohje
- Metsästyskoirien jäljestämiskokeen arvosteluohjeet ja ohjeet arvostelevalle tuomarille
- Metsästyskoirien jäljestämiskokeen ohje ylituomarikoulutuksesta
- Metsästyskoirien jäljestämiskokeen Suomenmestaruuskokeen järjestämisohje (SM-KOE)
- Metsästyskoirien jäljestämiskokeen toimintaohjeet järjestäjille

1.16. PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

1.17. MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN JA OHJEISIIN

MEJÄ-ylituomarikollegion tai siihen kuuluvien rotujärjestöjen valmistelemat ja rotujärjestöjen (Kultainen Rengas-Golden Ring GR ry, Labradorinnoutajakerho ry, Novascotiannoutajat ry, Suomen Mäyräkoiraliitto SML - Finska Taxklubben FTK ry, Suomen Noutajakoira järjestö ry, Suomen sileäkarvaiset noutajat ry ja Suomen Spanieliliitto – Finlands Spanielförbund ry) yleisten kokousten hyväksymät ja esittämät sääntömuutokset hyväksyy ja vahvistaa Kennelliiton valtuusto. Näihin sääntöihin liittyvät ohjeet hyväksyy Kennelliitto em. rotujärjestöjen hallitusten esityksestä.

Koesäännöt ja niihin liittyvät ohjeet ovat voimassa Kennelliiton hyväksymässä muodossa vähintään viisi (5) vuotta, ennen kuin niitä voi esittää muutettavaksi. Kennelliitto voi erityisen painavista syistä esittää muutoksia aikaisemmin.

Muutokset koe- ja kilpailusääntöihin liittyviin ohjeisiin tulee käsitellä yhtenä kokonaisuutena (säännöstönä) vaikka ei säännöstön johonkin osaan ole tulossa muutoksia.

2. METSÄSTYSKOIRIEN JÄRJESTÄMISKOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE

Hyväksytty Kennelliitossa xx.xx.202x, voimassa 1.1.202X alkaen

2.1. JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan Kennelliiton ja kennelpiirien myöntämissä kokeissa. Kennelliitto myöntää valtakunnalliset mestaruuskokeet ja niiden valintakokeet. Kennelpiirit myöntävät yleiset ja jäsentenväliset kokeet.

2.2. KOKEEN ANOMINEN

Kokeen anoo järjestävä yhdistys (yhdistykset), jonka tulee olla Kennelliiton jäsen. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävä yhdistys (yhdistykset).

Anomus on tehtävä Kennelliiton määräämällä tavalla Omakoira-palvelun kautta (Liitevihko).

Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävän yhdistyksen nimeämä koetoimikunta, joista vähintään yhdellä on oltava koetoimitsijan pätevyys.

Anottaessa kokeeseen rajoitettua osanottajamäärää tulee rajoittamisessa noudattaa Kennelliiton ohjeita.

Koehanomuksessa on ilmoitettava verijauheen käytöstä.

2.3. ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POIS JÄÄMINEN

Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen kokeeseen on tehtävä ilmoittautumisaikana koetoimikunnan määrittelemällä tavalla. Ilmoittautuminen on sitova.

Koiranomistajille ilmoitetaan kokeeseen pääsystä ilmoittautumisajan päätyttyä.

Jälki-ilmoittautuminen

Koetoimikunnalla on oikeus ottaa vastaan jälki-ilmoittautumisia, mikäli kokeessa on tilaa. Koetoimikunta voi tällöin korottaa osallistumismaksua, kuitenkin enintään kaksinkertaiseksi.

Poisjääminen

Ilman pätevää poisjäämisen syytä osanottomaksua ei palauteta. Päteväksi syyksi poisjäämiseen katsotaan koiran alkanut kiima, koiran tai ohjaajan sairaus, joka on todistettava lääkärintodistuksella. Poisjäämisestä on välittömästi ilmoitettava koetoimikunnalle, kuitenkin viimeistään ennen kokeen alkua.

2.4. KOKEEN TULOKSET

Tulokset tarkastetaan ja hyväksytään Kennelliiton voimassa olevan ohjeen mukaisesti.

2.5. YLEISTÄ

Metsästyskoirien jäljestämiskokeen järjestäminen koostuu monista osatekijöistä. Koemuotoa koskevat säännöt ja ohjeet tarkoin noudatettuina antavat perustan hyvin läpiviedylle kokeelle ja mahdollistavat koirien tasapuolisen arvioimisen jäljestäjinä.

Koska koiran kyky seurata haavoittuneen riistaeläimen jälkiä todetaan keinotekoisesti maastoon sijoitettua verijälkeä hyväksi käyttäen, on jälkien maastoon sijoittelulla ja jälkien teolla kokeen järjestämisessä suuri merkitys. Jäljen teossa on pyrittävä säilyttämään tasalaatuinen ja koeluokkaan nähden kohtuullinen vaikeusaste. Jäljen teossa on pyrittävä mahdollisimman luonnonmukaiseen tulokseen.

Koe on yksipäiväinen. Kokeen kaikki tapahtumat pitää tapahtua kokeelle anotun kalenterivuorokauden aikana. Tästä voidaan poiketa ainoastaan, jos koirien hyvinvointi vaarantuu lämpötilan takia. Poikkeuksellisesta järjestämisajasta päättää kokeen ylituomari ja tästä on laitettava maininta ylituomarikertomukseen.

Koe alkaa ylituomarin alkupuhuttelulla ja päättyy tunti tulosten julkistamisen jälkeen. Koiranohjaajan on oltava paikalla ylituomarin alkupuhuttelussa.

2.6. KOKEIDEN JÄRJESTÄMINEN

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Suosituksena voidaan pitää sitä, että yksi tuomari arvostelee seitsemän (7) koiraa. Jos koiramäärä on tästä poikkeava, on siitä sovittava ao. tuomarin kanssa. Tuomarit kutsutaan aina kirjallisesti ja tuomarille ilmoitetaan ilmoittautumisajan päätyttyä hänen arvostelemansa koiramäärä ja luokka. Kokeen järjestäjä esittää ylituomarin anoessaan kokeen, huomioiden tuomarijääviyden.

Harjoitus- tai koearvostelua haluava tuomarikokelas sopii itse harjoittelusta kokeen ylituomarin sekä kokeen koetoimikunnan kanssa.

2.7. JÄLJEN SIOITTAMINEN MAASTOON

Jälkimaastolle ei aseteta tarkkoja määriytyksiä ja vaatimuksia, mutta koemaaston tulisi vastata todellisuudessa riistan liikkuma- ja oleskelualueita. Samaa jälkimaastoa ei kuitenkaan saa käyttää useammin kuin neljän (4) viikon välein. Jäljen sijoittamista samoin peräkkäisissä kokeissa tulee välttää.

Jälkimaaston tulisi olla:

- riistarikas mikäli mahdollista
- kohtuudella ihmisen kuljettavaa
- sellainen, että tuomari voi seurata koiran työskentelyä
- sopivia jälkimaastoja ovat esimerkiksi:
  - o metsämaasto
  - o taimikko
  - o hakkuualue
  - o kuljettava suo
  - o luonnonniitty
  - o heinikko
  - o tiheikkö
  - o polut

Mahdollisuuksien mukaan jälki tehdään "luonnonmukaiseksi" siten, että maasto on mahdollisimman vaihtelevaa esimerkiksi korkeuseroja, oja, soita pyritään käyttämään hyväksi.

Maastokohdat, joita tulisi välttää:

- jäte- ja lantakasat
- kulkuesteen muodostavat hakkuualueet
- pintakuoritut maastot
- isot, laajat kallioalueet
- yleiset, liikennöidyt tiet
- louhikot ja jyrkänteet
- jyrkkäreunaiset, isot ojat
- riistan pesimispaikat
- aidat
- viljellyt pellot

2.8.VÄLINEET JA JÄLJEN MERKITSEMINEN

Välineet ja merkitsemistarvikkeet

Välineet:

- kartta, johon jälki on merkitty
- kompassi
- GPS-paikannuslaitetta voidaan käyttää jäljenteon apuna, mutta esimerkiksi matkan mittaaminen tulee perustua muihin menetelmiin
- verisieni (koko noin 15 x 7 x 5 cm), noin 2,5 metrin narussa ja veripullo, jossa 2 desilitraa verta

Merkitsemistarvikkeet:

- jälkimerkkejä, jotka eivät vahingoita puustoa ja ovat helposti irrotettavissa
- lähtö-, suunta- ja kaatomerkit

Merkitseminen

Jäljen alkuun tulevaan lähtömerkkiin merkitään:

- luokka (AVO/VOI)
- jäljen numero
- jäljen veretyksen päivämäärä ja kellonaika
- jäljen tekijät

Jäljen merkitsemisessä on otettava huomioon seuraavat asiat:

- Jälki merkitään piilomerkinnällä. Tarkoitus on, ettei koiran ohjaaja havaitse tulosuunnasta jäljen sijaintia eikä suuntaa.
- Piilomerkkejä on oltava riittävän tiheässä, jotta opas tietää koko ajan missä jälki kulkee.
- Tapahtumat merkitään piilomerkinnällä siten, että opas voi ennen ko. tapahtumaa osoittaa sen sijainnin tuomarille.
- Katkokulmilla merkitään pienellä näkyvällä merkillä veretyksen loppu sekä alku.
- Näkyvät tuki- tai avomerkit voidaan sallia vain maaston ollessa erittäin vaikea tai vaikeasti piilomerkittävässä.

2.9.KAATO

Kokeen ylituomari tarkastaa ja hyväksyy kaatoina käytettävät hirvieläimen sorkat. Yhdessä kokeessa käytetään saman lajin ja samalla tavalla säilöttyjä sorkkia.

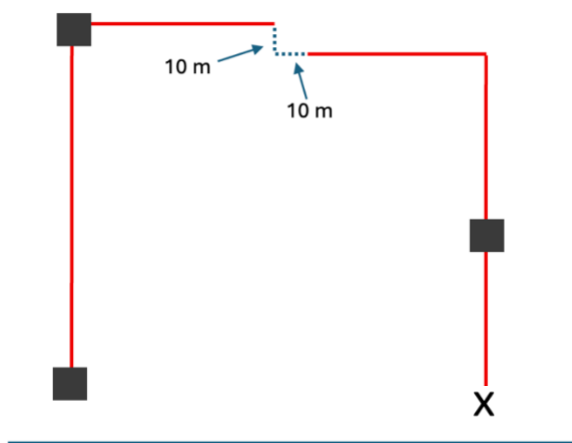
2.10. YLEISTÄ JÄLJESTÄ

- Jälki tehdään lumettomalle maalle ja mahdollisuuksien mukaan riistarikkaaseen maastoon.
- Jälki on sijoitettava siten, että tuomari voi seurata koiran työskentelyä mahdollisimman sujuvasti maastosta riippumatta koko koesuorituksen ajan.
- Jälkien välinen etäisyys on vähintään 100 metriä.
- Jäljen lähdön tai kaadon ja kulmien etäisyys toisistaan vähintään 100 metriä.
- Osuuden vähimmäispituus 100 metriä ja enimmäispituus 300 metriä.
- Tapahtumien välinen etäisyys vähintään 50 metriä.
- Osuuksien tulee pysyä riittävän etäällä toisistaan.
- Lähdön ja jäljen tulee olla sellaisella etäisyydellä liikennöidystä tiestä, ettei koirakon turvallisuus vaarannu koiran harhaantuessa jäljeltä.
- Kaadon tulee olla vähintään 30 metrin päässä liikennöidystä tiestä.
- Verta käytetään 2 desilitraa.
- Jälki veretetään naudan- tai hirvieläimen vereen tai teollisesti valmistetusta verijauheesta valmistajan ohjeen mukaan tehtyyn liuokseen kostutetulla sienellä. Yhdessä kokeessa käytetään kaikilla koejäljillä samaa verituotetta. Poronveren käyttö on kielletty.
- Veri jaetaan jäljellä seuraavasti:
  - Avoimen luokan lähdössä sieneen lisätään 1 desilitra verta ja loppuveri jaetaan tasan makauksilla.
  - Voittajaluokan lähdössä sieneen lisätään 0,5 desilitraa verta ja loppuveri jaetaan tasan makauksilla.
  - Verta lisätään ainoastaan lähdössä ja makauksilla.
- Makauksilta rikotaan maan pinta noin 30 cm x 30 cm alueelta.
- Jos jälki on tehty sääntöjen tai ohjeiden vastaisesti, jälki hylätään ja osallistumismaksu palautetaan.
- Jäljen ikä vähintään 12 tuntia ja enintään 30 tuntia.
- Jäljestysaika enintään 35 minuuttia.

2.11. AVOIMEN LUOKAN (AVO) JÄLKI

- Jäljen pituus 650 metriä (50 metrin poikkeama hyväksytään), jäljessä on kolme osuutta.
- Siirtymä tieltä jäljen alkuun, lähtömakausta ja jäljen kulkusuunta noin 10 metriä lähtömakaukselta merkitään avomerkeillä.
- Kaksi suorakulmaista kulmaa, joista ensimmäisellä on makaus.
- Yksi veretön katko toisella tai kolmannella osuudella, jolla ei ole makausta.
- Veretön katko tehdään nostamalla verisieni ylös, siirtymällä 10 metriä jäljen sivuun ja 10 metriä jäljen osuuden suuntaisesti eteenpäin, jossa verisieni lasketaan maahan.
- Osuus, jolla on veretön katko, on pituudeltaan vähintään 200 metriä.
- Yksi suoralla osuudella oleva makaus, toisella tai kolmannella osuudella, jolla ei ole veretöntä katkoa.
- Jäljen lopussa kaato.

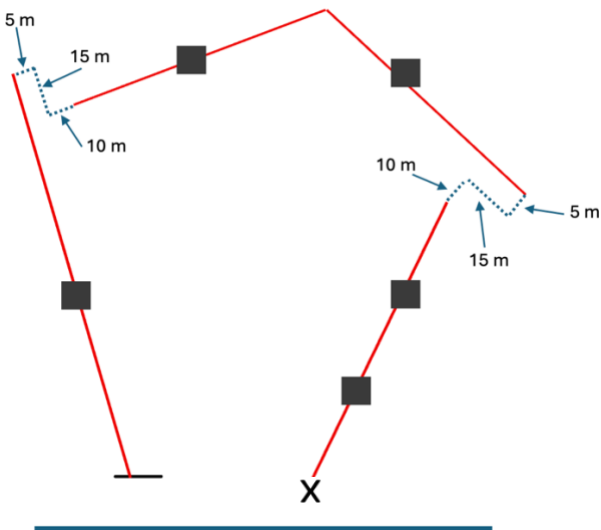
Esimerkki avoimen luokan jäljestä:

2.12. VOITTAJALUOKAN (VOI) JÄLKI

- Jäljen pituus 850 metriä (50 metrin poikkeama hyväksytään), jäljessä on neljä osuutta.
- Lähtö 30 metrin janalta sellaisella etäisyydellä liikennöidystä tiestä niin, että koirakon turvallisuus ei vaarannu.
  - Jälki lähtee janalta ensimmäisen osuuden suuntaan. Lähtöjanan päät merkitään avomerkeillä. Janan päät tulee merkitä suunnistuskierroksen jälkeen kulkematta lähtöjanaa pitkin. Jos voittajaluokan lähtöjana joudutaan viemään kauemmas tiestä, merkitään siirtymä avomerkein niin että lähtöjanan molemmat päät ovat nähtävissä.
- Kolme kulmaa, joista
  - o Kaksi veretöntä katkokulmaa.
    - Veretön katkokulma tehdään nostamalla verisieni ylös veretyksen lopussa ja siirtymällä 5 metriä jäljen sivuun, palaamalla 15 metriä takaisin päin jäljen sivussa ja sen jälkeen kulkemalla suorakulmaisesti eteenpäin 10 metriä, jossa verisieni lasketaan maahan.
  - o Yksi suorakulmainen kulma.
- Viisi suorilla osuuksilla olevaa makausta, yhdellä osuudella kaksi (2) makausta ja muilla osuuksilla yksi (1) makaus.
- Jäljen lopussa kaato.

Esimerkki voittajaluokan jäljestä:

Jälkien arpominen

Koetoimikunta huolehtii, että jokaiselle koiralle arvotaan oma jälki ylituomarin valvonnassa koepäivänä.

Koira ei saa jäljestää jälkeä, jonka on tehnyt koiranohjaaja, koiranomistaja, koiran sopimuksen mukainen haltija tai heidän perheenjäsenensä. Perheenjäseniksi katsotaan vanhemmat, avo- tai aviopuoliso, rekisteröity parisuhde sekä sisarukset ja lapset, vaikka asuisivat eri osoitteissa.

Useamman kuin yhden tuomarin kokeessa suositellaan arvottavaksi tuomarit tuomariryhmiin jääviydet huomioiden.

2.13. KOESUORITUS

Koiran laukauksensieto

Laukauksensietotesti suoritetaan kokeen alussa ylituomarin puhuttelun jälkeen.

Laukauksensietotestiin osallistuvat aina kaikki avoimen luokan koirat ja ulkomaiset koirat. Ylituomari voi harkintansa mukaan valita testiin myös muita kokeeseen osallistuvia koiria.

- koiranohjaaja kytkee jälkinarussa olevan koiran hänelle osoitettuun paikkaan
- koira ei saa jättää käskyn alle
- ohjaajat siirtyvät luvan saatuaan tuomarin osoittamaan paikkaan
- laukaus ammutaan tuomarin osoittamasta paikasta

Laukauksensiedon testaaminen suoritetaan välttämättä aiheuttamasta riistalle turhaa häiriötä. Laukauksensietotestissä on muutoinkin noudatettava erityistä varovaisuutta.

Arvokokeissa (Suomen-, piirin- ja rotumestaruuskokeet) kaikki koirat osallistuvat laukauksensietotestiin.

Laukauksensietotestissä käytetään haulikkoa tai vähintään 6 mm starttipistoolia.

Laukauksensietotestiä ei uusita. Laukauksensietotestissä hylätyn koiran koesuoritus keskeytetään.

Lähtö

Avoimessa luokassa koiranohjaajalle näytetään lähtömakaus ja jäljen suunta, jonka jälkeen tuomari antaa luvan lähteä jäljestämään. Lähtömakaukselta koiran tulee aloittaa jäljestäminen kahden (2) minuutin kuluessa. Koira voidaan ohjata suuntamerkillä asti (noin 10 metriä), jonka jälkeen koiran on aloitettava itsenäinen jäljestäminen.

Voittajaluokassa koiranohjaajalle näytetään lähtöjana, jonka jälkeen tuomari antaa luvan lähteä jäljestämään. Koiranohjaaja voi edetä janalla ja tehdä yhteistyötä koiran kanssa jäljen löytämiseksi. Lähtöjanalta koiran tulee löytää jälki kahden (2) minuutin kuluessa. Jäljen löydyttyä on koiran aloitettava itsenäinen jäljestäminen.

Jäljestäminen

Jäljestämisaika alkaa tuomarin annettua luvan aloittaa ja päättyy kokeen keskeytymiseen tai tuomarin arvosteltua kaatokäyttämisen.

Koira jäljestää 6–6,5 metrin pituisessa jälkinarussa koko matkan. Koiralla suositellaan käytettäväksi valjaita tai vaihtoehtoisesti vähintään koiran kahden (2) kaulanikaman levyistä kaulapantaa, joka ei ole kuristava.

Koiran poistuessa jäljeltä, koiranohjaajan on annettava koiran työskennellä vapaasti jäljen uudelleen löytämiseksi. Koira saa etsiä kadottamaansa jälkeä enintään kaksi (2) minuuttia. Koiralla katsotaan olevan hukka, jos se poistuu jäljeltä ja tuomari toteaa, ettei koira pysty löytämään jälkeä uudelleen.

Koiran juottaminen on sallittu tuomarin luvalla.

Koiran palkitseminen jäljestämistehtävän aikana on kielletty.

Koiran koesuoritusta edistävät koiralle puettavat varusteet on kielletty (esimerkiksi viilentävä, lämmittävä tai suojaava vaatetus).

Koesuorituksen keskeyttäminen

Koesuoritus keskeytetään, jos AVO-luokassa koira ei aloita itsenäistä jäljestämistä kahden (2) minuutin aikana, tai tuomari toteaa, ettei koiralla ole enää edellytyksiä saada palkintoa, koiralle tuomitaan kolmas hukka, tai koiran terveys vaarantuu. Koiranohjaajalla on oikeus keskeyttää koesuoritus ilmoitettuaan keskeyttämisen syyn tuomarille.

Kaato

Koiran tultua kaadolle on sille annettava riittävästi liikkumatilaa, jotta sen käyttäytymistä voidaan arvostella. Koiran tulee omatoimisesti osoittaa kaato ja olla siitä kiinnostunut.

Kohtuuton häiriö kokeen aikana

Yleisö, kokeen toimihenkilöt tai kokeeseen osallistujat eivät saa toimia niin, että se häiritsee koirakon, tuomarin tai koetoimitsijan tehtävää. Tuomarin on huomautettava häiriöstä.

3. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN ARVOSTELUOHJEET JA OHJEET ARVOSTELEVALLE TUOMARILLE

Hyväksytty Kennelliitossa xx.xx.202x, voimassa 1.1.202X alkaen

3.1. ARVOSTELUOHJEET

Yleistä

Metsästyskoirienjäljestämiskokeessa koiralla on mahdollisuus saavuttaa jäljestämisvalion (FI JVA) arvo.

Tuomareiden tulee noudattaa sääntöjä ja ohjeita. Jäljestämisvalion arvo menettää merkityksensä mikäli 1. palkinto annetaan tämän arvosteluohjeen vastaisesti.

Osa-arvostelujen parhaat pisteet voidaan antaa vain erinomaisista suorituksista ja koko suorituksen on oltava kokonaisuudessaan erittäin hyvä, jotta koiralle voidaan antaa 1. palkinto.

Osa-arvostelut

A) Laukauksensieto

- Arvostelussa on huomioitava, että:
  - o haku ja riistan etsiskely eivät ole arkuutta
  - o hätkähtäminen ja ihmettely eivät ole myöskään arkuutta
- Laukausta pelkäävä koira esimerkiksi:
  - o yrittää paeta tai kaivautua maahan
  - o yrittää hakea turvaa ohjaajasta
  - o menettää toimintakykynsä eikä palaudu siitä
- Laukausta pelkäävän koiran koe keskeytetään

B) Lähtö (AVO 0 - 1, VOI 0 - 2)

AVO

- Koiranohjaajalle osoitetaan selvästi lähtömakaus ja jäljen kulkusuunta, josta alkaa kahden (2) minuutin aika aloittaa itsenäinen jäljestäminen, mikäli koira ei aloita itsenäistä jäljestämistä koesuoritus keskeytetään.
- Koiran tulee tutkia lähtömakaus ja olla siitä kiinnostunut.
- Koiraa voidaan ohjata suuntamerkille asti (noin 10 metriä), jonka jälkeen koiran on aloitettava itsenäinen jäljestäminen.

VOI

- Koiranohjaajalle näytetään lähtöjanan molemmat päät, jonka jälkeen ohjaaja saa viedä koiran janalle, jolta koiran ja ohjaajan on yhteistyössä löydettävä jäljen alku ja koiran on aloitettava jäljestäminen. Koiran tulee työskennellä enintään jäljestysnarun mitan päässä janasta, ohjaajan ollessa janalla.
- Koirakolla on kaksi (2) minuuttia aikaa etsiä jälkeä. Jos koirakko ei löydä jäljen alkua tai lähtee väärälle jäljelle, tuomitaan hukka. Uutta alkua ei oteta janalta vaan tuomari palauttaa koiran jäljelle, näyttämättä kulkusuuntaa.

C) Jäljestämishalukkuus (0–9)

Tällä arvostelukohdalla todetaan koiran halukkuus jäljestää verijälkeä.

Parhaimmillaan jäljestämishalukkuus on silloin, kun koira työskentelee itsenäisesti, halukkaasti ja äänettömästi. Jäljestämishalukkuuden tulisi mieluiten parantua loppua kohden.

Tuomarin tulee seurata myös ohjaajan työskentelyä:

- Säilyttääkö koira halunsa seurata verijälkeä oma-aloitteisesti vai pitääkö ohjaajan antaa kannustuksia tai kehotuksia.
- Liiallinen, monisanainen kannustaminen tai kehottaminen on kiellettyä ja se on katsottava koiran ohjaamiseksi ja vaikuttaa palkintosijaan alentavasti.

D) Jäljestämisvarmuus (0–9)

Jäljestämisvarmuudella ymmärretään kaikki toiminnot ja tavat, joiden avulla koira itsenäisesti pysyy jäljellä tai siitä sivuun joutuessaan tietoisesti pyrkii löytämään jäljen ja löytää sen, ollen jatkuvasti tietoinen jäljestämistehtävästään.

Jäljestämisvarmuuden näyttöjä:

- Hyvä varmuus on todettavissa sillä, etteivät mitkään ulkoiset tekijät vähennä koiran kiinnostusta jälkeen.
- Tietoisien jälkitarkasti, hyvin etenevä koira osoittaa aina jäljestämisvarmuutta.
- Jäljestämisvarmuus ei edellytä ehdotonta maavainuista työskentelyä. Esimerkiksi kova tuuli voi aiheuttaa koiran etenemistä jäljen sivussa. Arvostelussa tulee aina huomioida tuulen suunta.

Jäljestämisvarmuutta heikentäviä tekijöitä:

- Ohjaajan toiminta (muun muassa kehonkieli tai muu sanaton viestintä)
- Epävarma eteneminen
- Selvästi hidas tai nopea eteneminen
- Harhailu jäljen sivuilla
- Jäljen ylitys reagoimatta veretykseen
- Toistaa samaa virhettä useampaan kertaan

E) Työskentelyn etenevyys (0–9)

Etenevyys on parhaimmillaan, kun koira etenee tasaisesti, varmasti ja jälkitarkasti maastoon soveltuvaa kävelyvauhtia.

Etenevyyttä heikentäviä tekijöitä:

- Liian hidaskäynti tai nopea vauhti on katsottava virheeksi.
- Jatkuvien tarkistuslenkkien teko osoittaa epävarmuutta ja etenevyys kärsii.
- Puurtavaa työskentelyä on pidettävä virheenä. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että koira kiertää jäljen päällä, palaten hieman taaksepäin ja sivulle eikä pääse eteenpäin jäljestyksessä.
- Koiran katkonainen eteneminen "tippa tipalta".
- Jäljestämisessä toistuva pysähtely.

Etenevyyden arvostelussa tulee ottaa huomioon myös jäljestämisaika suhteessa maasto-olosuhteisiin.

F) Makaukset (AVO 0 - 3, VOI 0 - 5)

Avoimenluokan lähtömakauksella koiran tulee tutkia makaus ja olla siitä kiinnostunut. Suorilla osuuksilla ja kulmilla olevilla makauksilla tulee seurata koiran työskentelyn huolellisuutta. Tuomarin tulee olla selvillä makauksien sijainneista. Koiran tulee osoittaa makaukset selvästi pysähtymällä, osoittamalla olevansa kiinnostunut makauksesta ja jatkamalla itsenäisesti jäljestämistä.

G) Kulma (AVO 0 - 4, VOI 0 - 2)

Kulmilla tulee seurata koiran työskentelyn huolellisuutta. Kulmilla hyväksytään jäljestysnarun mittaiset suunnantarkistukset. Tuomarin tulee olla selvillä kulman sijainnista.

Suoritusta heikentäviä tekijöitä:

- oikaisee kulman yli jäljestysnarun mitalla uudelle osuudelle

H) VOI Katkokulma (0 - 6)

Koiran tulee katkokulmalla jäljestää veretyksen loppuun ja jatkaa uuden osuuden veretyksen alusta. Tuomarin tulee olla selvillä katkokulman sijainnista.

Suoritusta heikentäviä tekijöitä:

- puurtava työskentely, joka ei etene
- oikaisee uudelle osuudelle ennen veretyksen loppua
- aloittaa uuden osuuden yli 10 metrin päästä veretyksen alusta
- varmistelee jo tarkastettuja kohtia uudelleen
- hakukuvio on liian laaja

I) AVO Katko (0 - 3)

Koiran tulee jäljestää veretyksen loppuun ja jatkaa uuden osuuden veretyksen alusta. Tuomarin tulee olla selvillä katkon sijainnista.

Suoritusta heikentäviä tekijöitä:

- puurtava työskentely, joka ei etene
- aloittaa uuden osuuden yli 10 metrin päästä veretyksen alusta
- varmistelee jo tarkastettuja kohtia uudelleen
- hakukuvio on liian laaja

J) Kaato (0 - 2)

Kaadolla tuomarin on todettava, että koira omatoimisesti osoittaa kaadon esimerkiksi:

- nuuhkimalla
- nuolemalla
- omatoimisesti noutamalla
- omimalla
- jäämällä kaadon viereen ja olemalla siitä kiinnostunut

Kaatokäyttäytymisessä on koiran kiinnostus kaatoon ratkaiseva ja se on kirjattava arvosteluun.

1. palkintoon vaaditaan, että koira menee oma-aloitteisesti kaadolle ja osoittaa sen selvästi, saaden tästä osasuorituksesta 2 pistettä.

Käyttäytymisestä kaadolla annetaan 0, eikä koira palkita, jos koira:

- ei löydä kaatoa
- menee tarkoituksellisesti sen ohi
- pakenee ja pelkää kaatoa
- ei osoita kaatoa

Puutteet palkintosijaa alentavassa kaatokäyttäytymisessä vaikuttavat myös arvostelukohtiin:

- varmuus
- halukkuus
- kokonaissuoritus

K) Kokonaissuoritus (0–6)

Kokonaissuoritusta arvioitaessa tulee kiinnittää huomiota koirakon koko suoritukseen ja työskentelyn virheettömyyteen.

1. palkintosija enintään kuusi (6) pistettä
2. palkintosija enintään neljä (4) pistettä
3. palkintosija enintään kaksi (2) pistettä

Kokonaissuoritukseen vaikuttavia tekijöitä muun muassa:

- ohjaaja seuraa koiran työskentelyä ja antaa koiran työskennellä vapaasti
- ohjaaja huomioi koiran työskentelyn nopeuden
- sujuva jälkinarun käyttö
- koirakon äänetön yhteistyö

Hukka

Hukaksi katsotaan aina tilanne, jossa tuomarin on osoitettava jälki.

Koiran kadottaessa jäljen, pysähtyessä jäljen päälle tai läheisyyteen on sillä enintään 2 minuuttia aikaa jatkaa jäljestystä. Jos koira ei edellä mainitussa ajassa löydä kadottamaansa jälkeä tai jatka jäljestystä, niin koiralle tuomitaan hukka. Hukan jälkeen tuomari palauttaa koiran jäljelle.

Kun koira on poistunut jäljeltä määrätietoisesti eikä osoita aikomusta palata itsenäisesti takaisin jäljelle, ei edellä mainitusta aikamäärästä pidetä kiinni. Koira palautetaan jäljelle ja sille tuomitaan hukka.

Paluujäljen seuraaminen on tuomittava hukaksi, jos koira ei oma-aloitteisesti käänny takaisin paluujäljeltä kuljettuaan sitä enintään 20 metriä.

Jokainen tuomittu hukka pudottaa yhden palkintosijan.

Jäljestämisaika

Mikäli koiran eteneminen on hidasta ja tuomari toteaa, että niin hitaalla ja/tai epävarmalla työskentelyllä ei sääntöjen määrittelemän ajan puitteissa päästä jäljen loppuun, voi tuomari harkintansa mukaan keskeyttää koesuorituksen.

Arvostelu

Yleistä

- Kokeesta annettujen arvostelupisteiden ja palkintosijan on vastattava sanallista arvostelua. Sanallisiin arvosteluihin ei kirjata tapahtumien kellonaikoja.
- Koiran arvostelu on suoritettava rakentavassa hengessä.
- Koiran arvostelussa on noudatettava puolueettomuutta.
- Arvostelussa koiralle on aina tehtävä oikeutta.
- Kokeen tapahtumat on kirjattava sellaisina kuin tuomari itse on ne nähnyt.
- Koiran tekemät virheet vaikuttavat useamman arvostelukohteen pistemäärään.
- Jos koiraa ohjataan tai autetaan, tuomarin on tästä välittömästi huomautettava ohjaajaa.
- Palkintosijaa määrättäessä on kiinnitettävä huomiota koiran kokonaissuoritukseen ja työskentelyn virheettömyyteen.

Tarkennuksia

- 1. palkintoa ei tule antaa:
  - o suorituksesta, jota koira ei ole tehnyt itsenäisesti tuomarin huomautuksesta huolimatta
  - o puurtavasti työskentelevälle koiralle, tämä vaikuttaa lisäksi arvosteluun oleellisesti kohdissa
    - jäljestämisvarmuus
    - työskentelyn etenevyys
    - kokonaissuoritus
  - o aikaa käytetty yli 35 minuuttia

- Mikäli koira useasti kadottaa jäljen, vaikka se löytäisikin jäljen omatoimisesti, on se katsottava virheeksi eikä maksimipiteitä voida antaa kohdista B (jäljestämisvarmuus) ja E (työskentelyn etenevyys). Pistevähennykset suoritetaan tuomarin harkinnan mukaan, kuitenkin vähintään kaksi pistettä kummastakin edellä mainitusta kohdasta.
- Mikäli jäljen pituutta epäillään selvästi lyhyemmäksi tai pidemmäksi kuin säännöt edellyttävät, on tuomarin tarkastettava jäljen pituus keskusteltuaan ensin kokeen ylituomarin kanssa.

Sanallinen arvostelu tulisi muodostaa seuraavien asioiden pohjalta:

- lähtö
- työskentelytapa (maa-/ilmavainuinen)
- työskentelyn etenevyyteen vaikuttavat tekijät
- jäljestämishalukkuuteen vaikuttavat tekijät
- jäljestämisvarmuuteen vaikuttavat tekijät
- makauksien, kulmien ja katkon selvittämiskyky
- käyttäytyminen kaadolla
- riistahavainnot ja muut mahdolliset häiriöt jäljellä
- muut tuomarin harkinnanvaraiset asiat

3.2. YLITUOMARIN TEHTÄVÄT JA VELVOLLISUUDET

Kokeeseen nimetty ylituomari vastaa kokeen sääntöjen mukaisesta etenemisestä. Huolehtii, että arvostelut tulevat suoritetuiksi sääntöjen mukaisesti. Kokeen ylituomari tutustuu koejärjestelyihin vastaavan koetoimitsijan johdolla ja varmistuu siitä, että koetoimikunta on tehtäviensä tasalla. Ylituomari valvoo jälkien arvonnin.

Alkupuhuttelu

Kokeen ylituomari suorittaa alkupuhuttelun. Kokeeseen osallistuvien koiranohjaajien on oltava paikalla alkupuhuttelussa.

Alkupuhuttelussa selvitetään muun muassa seuraavat asiat:

- kokeen tarkoitus
- osallistumisoikeus
- äitiyslomalaiset
- kiimaiset nartut
- sairaat koirat
- kennelliiton antidopingsääntö
- koiran rankaiseminen
- toiminta laukauksensietotestissä
- koiran ohjaajan toiminta
- lähtömakaus ja lähtöjana
- jäljestyksen aikana koira kytkettynä ja 6–6,5 metrin jäljestysnarun pituinen etäisyys säilytettävä
- koiran harhautuessa jäljeltä on ohjaajan silloinkin seurattava sitä 6–6,5 metrin jäljestysnarun päässä
- jäljestysnarusta saa irrottaa vain tuomarin luvalla
- nopean koiran jarruttamisvelvollisuus
- ohjaaminen ja auttaminen sekä sen vaikutus arvosteluun
- koiran innostaminen
- menettely paluujäljellä
- kun riistaa näyttäytyy
- vaaratilanteet: maa-ampiaiset, käärmeet tai muu vastaavat
- saavuttaessa kaadolle
- koesuorituksen keskeyttäminen
  - o jos koira hylätään laukauksensietotestissä
  - o jäljestys ei ole alkanut AVO-luokassa kahden (2) minuutin aikana
  - o kolmannen hukan jälkeen
  - o työskentely on liian hidasta/puurtavaa
  - o ylijälle meno (yli 35 minuuttia) tuomarin harkinnan mukaan
  - o myös koiran ohjaajalla keskeyttämisoikeus
- koiran loukkaantuminen
- valitusmenettely

Tuomarikertomus

Kertomukseen tulee merkitä kokeessa toimineet tuomarit ja heidän arvostelemansa luokat sekä jälkien numerot. Kertomukseen tulee kirjata kokeessa esiin tulleet huomautettavat asiat.

Ainakin seuraavia asioita tulisi lyhyesti käsitellä:

- kokeen järjestäjä
- koekäyttöön maastoja luovuttaneet tahot
- vastaava koetoimitsija ja koetoimikunta
  - o mahdolliset harjoitus- ja koearviostelijat ja heidän Kennelliiton jäsennumeronsa
  - o arvostelun vastaanottaneen tuomarin nimi ja hänen Kennelliiton jäsennumeronsa
  - o koearviostelun osalta hyväksyttiin tai hylättiin
- jälkien pituus ja merkitseminen
- opastuksen taso
- mahdolliset riistahavainnot
- laukauksensietotesti
- tunnistusmerkintöjen tarkastaminen
- hylätty jälki numeroineen ja syy hylkäämiselle
- kokeen päättymisaika

4. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN OHJE YLITUOMARIKOULUTUKSESTA

Hyväksytty Kennelliitossa xx.xx.202x, voimassa 1.1.202X alkaen

Metsästyskoirien jäljestämiskokeen arvosteleva tuomari omaa ylituomaripätevyyden. Tuomarikoulutuksessa noudatetaan Kennelliiton voimassa olevaa ohjetta ylituomareiden koulutuksesta.

Lisäksi tuomarikoulutukseen osallistuville asetetaan seuraavat vaatimukset;

- henkilöllä on voimassa MEJÄ-koetoimitsija pätevyys
- henkilö on suorittanut ylituomarinperuskurssin
- henkilö on osallistunut ao. kokeen järjestelytehtäviin vähintään 10 kertaa, joista ainakin 5 kertaa kokeen vastaavana koetoimitsijana
- henkilöllä on oltava kerhonsa, rotujärjestönsä sekä kennelpiirin kirjallinen suositus
- henkilö on ollut rotujärjestön tai rotua harrastavan yhdistyksen jäsenenä vähintään 2 vuotta sekä on Kennelliiton jäsen
- on toiminut oppaana vähintään 20 jäljellä ja tämän lisäksi vähintään 10 kertaa koiran ohjaajana, yhteensä kolmekymmentä suoritusta
- henkilö on suorittanut metsästäjätkutkinnon hyväksyttävästi
- tuomarikoulutukseen pyrkiville järjestetään haastattelu ja karsintatilaisuus MEJÄ-ylituomarikollegion toimesta, jonka läpäisseistä kutsutaan lajikohtaiseen koulutukseen tarvittava määrä

Harjoitus- ja koearvostelut

Kun kokelas on suorittanut lajikohtaisen koulutuksen hyväksytysti, hän ottaa itse yhteyttä ja sopii harjoitus- ja koearvosteluista kyseessä olevan ylituomarin sekä kokeen koetoimikunnan kanssa. Yhdessä kokeessa voi olla enintään kaksi harjoitusarvostelijaa tai yksi koearvostelija.

Tuomarilla voi olla korkeintaan yksi harjoitus- tai koearvostelija kerrallaan. Harjoitus- ja koearvostelijan tulee arvostella kaikki kyseessä olevan tuomarin arvostelemat koirat.

Harjoitus- ja koearvostelut tulee suorittaa kurssia seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä. Kokelaalla on oltava MEJÄ-ylituomarikollegion nimeämän koearvostelun vastaanotto-oikeudet omaavan ylituomarin ja koetoimikunnan suostumus koearvostelun suorittamisesta.

Kokelaan koearvostelu on hylättävä, mikäli hänen antamansa palkintosijat poikkeavat useamman kuin yhden koiran osalta arvostelevan ylituomarin antamasta palkintosijasta.

Harjoitusarvostelu

Kokelaan on suoritettava harjoitusarvostelu sekä AVO- että VOI-luokassa. Molemmista luokista tulee olla vähintään 14 arvosteltua koira, joista molemmista luokista vähintään seitsemän koiran on saavutettava palkintosija. Palkitut koirat voivat olla useammasta eri kokeesta.

Harjoitusarvostelussa ainakin yhdessä kokeessa on arvosteltava vähintään seitsemän koira. Muissa kokeissa arvosteluryhmän koko on vapaa ja siinä voi olla sekä avoimen että voittajaluokan koiria.

Kokelaan on suoritettava vähintään neljä harjoitusarvostelua, vähintään kahdelle eri ylituomarille, ennen koearvostelujen suorittamista. Kurssin johtaja voi tarvittaessa määrätä kokelaalle ylimääräisiä harjoitusarvosteluita.

Koearvostelu

Kokelaan on suoritettava koearvostelu sekä AVO- että VOI-luokassa vähintään kahdelle eri ylituomarille.

Hyväksytyissä koearvosteluissa tulee olla vähintään seitsemän saman luokan koira, joista vähintään neljän on saavutettava palkintosija.

Koeluokan koearvostelun voi myös jakaa kahden eri kokeen kesken. Tällöin kummassakin kokeessa hyväksytyissä koearvosteluissa on oltava vähintään seitsemän arvosteltua koira, joista viiden on kuuluttava koearvosteltavaan luokkaan. Lisäksi vähintään kuuden arvosteltavan luokan koirista on saavutettava palkintosija.

Pätevöinti

Suoritettuaan harjoitus- ja koearvostelut hyväksytysti, tulee kokelaan pyytää esitys ylituomaripätevyyden myöntämisestä MEJÄ-ylituomarikollegion puheenjohtajalta.

Esityksen saatuaan, tulee ylituomarikokelaan toimittaa Ylituomarihakemus Kennelliittoon pätevöintiä varten.

5. METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN SUOMENMESTARUUSKOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE (SM-KOE) Hyväksytty Kennelliitossa xx.xx.202x, voimassa 1.1.202X alkaen

5.1. SM-KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

SM-kokeessa noudatetaan voimassa olevia metsästyskoirien jäljestämiskokeen sääntöjä.

SM-kokeen järjestämisestä vastaavat jäljestystä harrastavat rotujärjestöt. Rotujärjestö esittää kokeen järjestäjää MEJÄ-yliuomarikollegiolle viimeistään vuosi ennen toivottua koepäivää, jonka puollosta koeanomus voidaan laatia Kennelliiton sääntöjen mukaan.

Suosittelaa, ettei saman kennelpiirin alueella ole koetta peräkkäisinä vuosina.

SM-kokeeseen osallistuvat kennelpiireistä valitut koirat.

Karsintakoe ja finaalikoe ovat erillisiä kokeita. Finaalikokeen voittaja saa koirarekisteriin merkittävän JM-tittelin.

5.2. KOKEEN AJANKOHTA

SM-kokeen muodostavat kaksi erillistä koetta, karsintakoe ja finaalikoe. Karsintakoe järjestetään lauantaina ja finaalikoe seuraavana päivänä, syyskuun kolmantena sunnuntaina.

5.3. KOIRIEN VALINTA KARSINTAKOKEESEEN

Kennelpiirit nimeävät koiran ja varakoiran karsintakokeeseen. Nimeäminen voi tapahtua

- kennelpiirin mestaruuskokeen perusteella, jolloin valintaperusteena käytetään paremmuusjärjestystä
- kennelpiirin jäljestämiskoetoimikunnan toimesta
- kennelpiirin nimeämän valitsijahenkilön suorittamana

Valintaperusteena kennelpiirin toimikunnan tai valitsijahenkilön tulisi käyttää koirien saavuttamia voittajaluokan tuloksia.

Kennelpiirien mestaruuskokeet suositellaan pidettäväksi vähintään kaksi viikkoa ennen SM-koetta.

Koira voi osallistua vuosittain vain yhden kennelpiirin karsintakokeeseen (sen, jossa omistaja / haltija vakituisesti asuu). Useamman omistajan koiran osallistuu sen kennelpiirin mestaruuskokeeseen, jonne se on pääasiassa sijoitettu.

Kennelpiirin valintakokeen järjestäjä, toimikunta tai valitsijahenkilö, joka koiran valinnan SM-kokeeseen, suorittaa, tulee heti ilmoittaa valittu koira SM-kokeen järjestäjälle. Ilmoituksessa tulee olla koeilmoittautumiseen kuuluvat tarpeelliset tiedot.

5.4. KOIRIEN VALINTA FINAALIKOKEESEEN

SM-kokeen finaalikokeeseen pääsee karsintakokeen 6 parasta koiraa sekä edellinen jälkimestari.

5.5. SM-KOKEEN TUOMARIT

Rotujärjestöjen nimeämä MEJÄ-ylituomarikollegio nimeää karsinta- ja finaalikokeen kaikki tuomarit kuultuaan koetoimikuntaa.

Karsintakokeessa on erillinen ylituomari, jonka lisäksi jokaisessa ryhmässä arvostelee kaksi tuomaria, joista toinen on vanhempi ja toinen nuorempi tuomari, pisteiden keskiarvo ratkaisee paremmuusjärjestyksen. Vanhemman tuomarin antama arvostelu jää voimaan koesuorituksena.

Finaalikokeen arvostelee yksi tuomari.

Ylituomareiksi ja heidän varahenkilöikseen valitaan kokeneet ylituomarit. Karsintakokeen ylituomari toimii finaalikokeen ylituomarin varahenkilönä. Ryhmässä nuorempana tuomarina voi olla tuomari, joka on toiminut vähintään neljä vuotta tuomarina.

5.6. KOKEEN TALOUS

Kokeen taloudesta vastaavat järjestämisvastuussa oleva rotujärjestö ja järjestävä yhdistys. Koiran omistaja vastaa koemaksun suorittamisesta.

6. Metsästyskoirien jäljestämiskokeen toimintaohjeet järjestäjille

Hyväksytyt rotujärjestöjen hallituksissa xx.xx.202x, voimassa 1.1.202X alkaen

6.1. VASTAAVA KOETOIMITSIJA

Vastaava koetoimitsija on velvollinen noudattamaan tehtävässään koemuodon sekä Kennelliiton sääntöjä ja ohjeita. Vastaava koetoimitsija vastaa kokeen järjestelyistä, muiden kokeen toimitsijoiden työskentelystä sekä valvoo jälkien teon sujumista ja seuraa kokeen etenemistä koepäivän aikana.

Tehtävät ennen koetta:

- Lähettää kokeen tuomareille kirjallinen kutsu.
- Vastaavan koetoimitsijan on aina ennen koetta esitettävä koejärjestelyt ylituomarille, jotta ylituomari voi varmistua koetoimikunnan olevan tehtäviensä tasalla.
- Välineiden ja tarvikkeiden hankinta.
- Jälkien yleissijoittelun suunnittelu.
- Jälkien tekemisen ja veretyksen organisointi ja valvonta.
- Koeohjelman laadinta.
- Kokeen yleishuollon järjestäminen.
- Jälkien arvonnin järjestäminen.

Tehtävät kokeen aikana:

- Alku- ja päätöstilaisuuden johtaminen.
- Koepäivän etenemisen organisointi (tuomarit, koirat, ohjaajat, oppaat ajoissa jäljelle).
- Yleinen järjestyksen valvonta (Huom. koirien on oltava kytkettyinä koe- ja keskuspaikalla).
- Valvoa, että koepöytäkirjat ja koirakohtaiset arvostelupöytäkirjat ovat asianmukaisesti täytetyt ja allekirjoitetut sekä varmistaa, että ne toimitetaan eteenpäin Kennelliiton voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.

6.2. JÄLJEN OPAS

Jäljen oppaana metsästyskoirien jäljestämiskokeessa voi toimia henkilö, joka omaa maastossa liikkuakseen riittävän hyvän fyysisen kunnon.

Oppaan tehtävät ovat erittäin vastuulliset. Tuomarin mahdollisuudet arvostella koiran työskentelyä mahdollisimman hyvin, riippuvat siitä, kuinka hyvin opas on tehtäviensä tasalla.

Varsinaiset tehtävät:

- Osallistuu jäljen tekemiseen.
- Antaa tuomarille yleiskuvauksen jäljestä ja kertoo kulkemisten kannalta huomioitavista maastokohdista jäljellä.
- Sopii tuomarin kanssa niistä merkeistä ja keinoista, joilla hän ilmoittaa jäljen kulun, kulmat, makaukset, katkon ja kaadon.
- Vie jäljen kaatona käytettävän hirvieläimensorkan paikalleen kaadolle, tiputtaa siihen

muutaman pisaran verta ja tuo kaadon kuljetuspussin pois maastosta.

- Poistaa kaikki jäljelle näkyvät merkit kaadolta ja sen läheisyydestä.
- Pitää huolen siitä, että on aina selvillä jäljen sijainnista ja kulkusuunnasta, ja pystyy ne tarvittaessa kertomaan tuomarille.
- Koiran kadottaessa jäljen, oppaan tulee toimia tuomarin kanssa sovitulla tavalla. Tuomarin pyynnöstä opas osoittaa jäljen.
- Kerää kaikki jälkimerkit pois jäljestyksen jälkeen, tuomarin annettua siihen luvan.
- Koiran jäljellä tapahtuvan suorituksen arvioiminen ei ole sallittua ennen kokeen virallisen tulosten julkistamista.

6.3. KOIRANOJAJA

Yleistä

- Koiranohjaajana metsästyskoirien jäljestämiskokeessa voi toimia henkilö, joka omaa maastossa liikkua kseen riittävän hyvän fyysisen kunnon.
- Koiranohjaaja on kokeen aikana aina koiran virallinen edustaja riippumatta koiran omistussuhteista. Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koesuorituksen ajan.
- Koiranohjaajan on käyttydyttävä asiallisesti kaikkia paikalla olevia henkilöitä ja koiria kohtaan.
- Kennelliiton säännöt ja ohjeet velvoittavat Kennelliiton alaiseen toimintaan osallistujaa.
- Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa. Muista syistä syntyneet erimielisyydet on viipymättä ilmoitettava ylituomarille. Erimielisyydestä ilmoittamatta jättäminen kokeen aikana johtaa valitusoikeuden menetykseen. Ylituomarin on esitettävä valitusmenettelykäytäntö valittajalle.

Koepäivänä

- Saavu ajoissa koepaikalle (vähintään 30 minuuttia ennen ylituomarin puhuttelun alkua).
- Esitä koetoimikunnalle koiran rekisteri-, rokotus- ja muut tarvittavat asiakirjat.
- Seuraa ylituomarin puhuttelua, koska tässä tilaisuudessa saadaan toimintaohjeet kokeen ajaksi.
- Koiranohjaajan tulee noudattaa niitä ohjeita, joita ylituomarin puhuttelussa on annettu sekä koesuorituksen aikana arvostelevalle tuomarille antamia ohjeita.
- Tee oppaan kanssa kulkusuunnitelma. Huolehdi, että koirasi on valmiina maastossa, kun sen aika on lähtöä jäljelle.
- Tuomarin annettua luvan kiittää koiraa koiranohjaaja menee ensimmäisenä koiran luokse kaadolle. Koiranohjaaja ottaa sorkan pois koiralta ja luovuttaa sen oppaalle.
- Huolehdi, ettei koirasi häiritse muiden jäljestyä.
- Osallistu kokeen päätöstilaisuuteen. Tällöin julkistetaan tulokset.
- Koiranohjaaja on velvollinen huolehtimaan koiran hyvinvoinnista koepäivän aikana.